Seinäjoen kansalaisopiston itsearviointi 2025–2026

Etelä-Pohjanmaan suurimman kansalaisopiston itsearviointiraportti

Sisällysluettelo

1 Johdanto: Visiona kaikkien kansalaisopisto 3

2 Yhteistyöstä voimaa 4

3 Strategiset päämäärät tunnuslukuina 5

3.1 Yhteisöllisyys, monipuolisuus ja saavutettavuus 6

3.2 Itsensä kehittämisen mahdollistaminen 8

3.3 Valtakunnallinen ja kansainvälinen merkittävyys 10

4 CAF-itsearviointi lukuvuonna 2025–2026 13

5 Kansainvälistyvä kansalaisopisto 14

Liitteet

Liite 1 Seinäjoen kansalaisopiston toimenpideohjelma 2025–2030

Liite 2 Laki vapaasta sivistystyöstä

Liite 3 Asiakaspalautteiden tiivistelmä

Liite 4 Opiskelijamääriltään suurimmat ainealueet

Julkaisija	Seinäjoen kansalaisopisto
Koostaja	Taija Keskinen
Ulkoasu	Jaana Saukko
Paino	Seinäjoki
Julkaistu	2026

1 Visiona kaikkien kansalaisopisto

Lukuvuosi 2025–2026 on ollut yhteistyön vuosi - yhdessä **23 päätoimisen ja lähes 300 tuntiopettajan voimin** olemme jatkaneet yhteisöllistä, monipuolista ja hyvinvointia lisäävää kansalaisopistotoimintaa! Seinäjoen kansalaisopisto on osa kaupungin sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialaa ja opiston tehtävänä on tarjota kaikenikäisille avoin oppimisen, harrastamisen ja kohtaamisen paikka. Opiston toiminta vahvistaa osaamista, hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä niin kurssitoiminnan kuin erilaisten hankkeiden kautta. Toimintamme perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä (1765/2009), jossa määritellään myös toimintamme tarkoitus, tehtävä ja kehittäminen (Liite 2).

Tämä itsearviointiraportti on laadittu kansalaisopiston toimenpideohjelman 2025–2030 ja sen päämäärien pohjalta (Liite 1), ja se noudattaa nyt toista kertaa **strategisiin painopisteisiin** perustuvaa arviointirakennetta. Raportti kuvaa, miten kansalaisopisto on edistänyt toiminnallaan toimenpideohjelmassa kuvattuja tavoitteita - elinikäisen oppimisen ja itsensä kehittämisen mahdollistamista, yhteisöllistä, monipuolista ja saavutettavaa toimintaa sekä kansainvälistä ja valtakunnallista merkittävyyttä vapaan sivistystyön toimijana.

Uudistetun CAF-itsearviointimallin lukuvuoden 2025–2026 arviointikohteena oli yhteiskuntavastuutulokset (s. 13). CAF-itsearvioinnin uudistaminen on tuonut arviointiin selkeyttä ja näkemystä siitä, missä olemme onnistuneet ja mitkä asiat kaipaavat vielä kehittämistä. Arviointia suoritetaan sekä määrällisiin mittarein että henkilöstön, opiskelijoiden ja yhteistyökumppaneiden kokemuksiin perustuen. Arvioinnin tuloksena syntyi kehittämisohjelma, jonka mukaan vahvuutemme on monipuolisuus ja kurssitarjonnan laaja määrä ainealueita. Tämä vahvistaa visiotamme **Kaikkien kansalaisopistosta** ja antaa suuntaviivoja missiollemme: **Tilaa tekemiselle**.

> **"On arvokasta, että meillä on tällaiset mahdollisuudet kehittää itseämme mielenkiintojemme mukaan."**
> — Poimintoja asiakaspalautteista

2 Yhteistyöstä voimaa

Lukuvuonna 2025–2026 kartoitimme kansalaisopiston sidosryhmät ja niiden kanssa tehtävän yhteistyön muodot. **Kartoituksen tarkoituksena oli selvittää, miten ja keiden kanssa yhteistyötä tehdään ja miten yhteistyö tukee kansalaisopiston strategisia tavoitteita**. Sidosryhmien edustajille lähetettiin kysely, jonka mukaan yhteistyön nykyiseen tilaan oli vastaajista **50% erittäin tyytyväisiä ja 28% melko tyytyväisiä**. Kukaan vastaajista ei ollut tyytymätön. Yhteistyön säännöllisyyden koki riittäväksi 55%, kun taas 17% piti sitä liian vähäisenä ja 28% ei osannut sanoa. Useissa kommenteissa korostui toive matalan kynnyksen, arjen tasolla toimivasta yhteistyöstä. Suurin osa vastaajista (72%) toivoo, että yhteydenpito olisi tapauskohtaista. Yhteydenpidon täydentäviksi muodoiksi toivottiin kasvokkaisia tapaamisia (17%) ja säännöllisiä yhteydenottoja sähköpostitse tai puhelimitse (11%).

Kyselyn vastausten perusteella yhteistyö koetaan pääosin toimivaksi, mutta yhteistyötä voisi tiivistää ja laajentaa vahvistamalla yhteistyötä jo olemassa olevissa yhteistyökanavissa, luomalla uusia yhteistyömuotoja sekä lisätä erityisryhmille suunnattua toimintaa.

Toteutimme kuluneena lukuvuonna myös tuntiopettajillemme kyselyn, jossa tarkasteltiin yhteistyön sujuvuutta kansalaisopiston kanssa ja sen merkitystä tuntiopettajillemme. Tuntiopettajien yleinen tyytyväisyys oli kyselyn mukaan erittäin korkea: **58 % olivat erittäin tyytyväisiä** ja **37 % melko tyytyväisiä**. **Yhteistyön koettiin olevan riittävän säännöllistä (74 %)** ja vain 9 % koki sen liian harvaksi.

Kyselyn avovastauksien perusteella nousee kuitenkin toistuvasti esiin tarve yhteisöllisyyden lisäämiselle. Tuntiopettajan työ koettiin ajoittain yksinäiseksi ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi kaivattiin muun muassa enemmän kasvokkaisia tapaamisia, joita voivat olla yhteiset tilaisuudet tai kevyet kohtaamiset arjessa kuten kahvihetket tai iltamat.

> **"Erinomaista että opettajille tarjottiin ilmainen ensiapu kurssi. Tämä on hyvä malli siitä että nostetaan turvallisuutta koulutuksella ja kertauksella. Jos opettajille olisi muutakin koulutusta, kertausta, virkistystä, osallistuisin varmasti"**
>
> — Poimintoja asiakaspalautteista

3 Strategiset päämäärät tunnuslukuina

Seinäjoen kansalaisopiston strategisten päämäärien toteutumista seurataan mittareiden avulla. Strategisia päämääriä ovat Seinäjoen kansalaisopiston 2025–2030 toimenpideohjelman mukaisesti: **Yhteisöllisyys**, **monipuolisuus ja saavutettavuus**, **itsensä kehittämisen mahdollistaminen** sekä **valtakunnallinen ja kansainvälinen merkittävyys**. Yhteisöllisyyttä, monipuolisuutta ja saavutettavuutta pyrittiin lukuvuoden aikana edistämään opiskelijoiden erilaisten osallistumismahdollisuuksien kautta ja laajan kurssitarjonnan avulla. Itsensä kehittämisen mahdollisuuksia pyrittiin luomaan uusilla oppimisen mahdollisuuksilla ja valtakunnallista ja kansainvälistä merkittävyyttä pyrittiin edistämään erilaisten yhteistyöverkostojen kautta. Tulevissa kappaleissa (3.1-3.3) esitetään mittareiden avulla toiminnan tuloksia ja arvioidaan tavoitteiden saavuttamisen tilannetta.

3.1 Yhteisöllisyys, monipuolisuus ja saavutettavuus

Yhteisöllisyyden, monipuolisuuden ja saavutettavuuden toteutumista tarkastellaan erilaisten mittareiden avulla. Ne kuvaavat, miten opisto on onnistunut lukuvuonna 2025-2026 tarjoamaan avoimen, kiinnostavan ja saavutettavan oppimisympäristön kaikille. Alla olevassa taulukossa (Taulukko 1) olevien lukujen avulla pyritään muodostamaan kokonaiskuva siitä miten hyvin toimintamme vastaa erilaisiin tarpeisiin ja miten yhteisöllisyys ja saavutettavuus toteutuvat käytännössä. Mittareiden avulla tarkastellaan esimerkiksi hinnaston saavutettavuutta, asiakastyytyväisyyttä ja tilojen käyttöastetta.

Taulukot 1., 2. ja 3. kokoavat keskeiset mittarit, joilla seurataan strategisten päämäärien toteutumista. Taulukossa esitetään kunkin mittarin tavoitetaso, toteutunut nykytila kuluvana lukuvuonna sekä vertailutieto edelliseltä lukuvuodelta. Lisäksi arvioidaan suunta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin:

▲ Turkoosi nuoli ylöspäin kuvaa kasvua suhteessa tavoitetasoon

▼ Punainen nuoli alaspäin kuvaa laskua suhteessa tavoitetasoon

● Keltainen ympyrä kuvaa vakaata tai tavoitetta lähellä olevaa tasoa

MITTARI	TAVOITETASO	NYKYTILA 2025–2026	LUKUVUOSI 2024–2025	ARVIO SUHTEESSA TAVOITETASOON
Asiakasmäärä: kaikki ja netto	Kaikki 12 000, netto 7300	Kaikki 10 269 Netto 6 687	Kaikki 12 393 Netto 7 208	▼ ▼
Taiteen perusopetuksen asiakasmäärä	500 opiskelijaa	462	519	▼
Tuntihinta kahdessa hintaluokassa 11-156h ja 76-80h	Säilyy saavutettavana	11-15h 39 € 76-80h 83 €	11-15h 39 € 76-80h 83 €	●
Kurssituotot suhteessa tuntimäärään. Myyntipalvelut mukana tunneissa.	Paranee 5 %	20,37 €/h	19,90 €/h	▲
Asiakaspalautteiden yleisarvosana (kaikkien)	Painotettu keskiarvo vähintään 4/5	4.62	4.63	▲
Tilojen käyttöaste (keskimäärin yhden viikon aikana)	Päiväaikaan (8–16) 45 % Ilta-aikaan (16–21) 55 %	Päiväaikaan 141 kurssia 47 % Ilta-aikaan 159 kurssia 53 %	Päiväaikaan 128 kurssia 46 % Ilta-aikaan 151 kurssia 54 %	▲ ●
Tuntiopettajien määrä	300 tuntiopettajaa	298	330	●

Taulukko 1. Yhteisöllisyyden, monipuolisuuden ja saavutettavuuden mittarit.

Taulukossa esitetyt tulokset osoittavat, että **Seinäjoen kansalaisopiston toiminta on pysynyt osittain tavoitteiden mukaisella tasolla.** Tavoitetason alapuolelle ovat tippuneet kokonaisasiakasmäärä, nettoasiakkaiden määrä ja taiteen perusopetuksen asiakkaiden määrä. Kokonaisasiakasmäärä laski edellisestä lukuvuodesta noin 17 prosenttia ja nettoasiakkaiden määrä laski noin 7 prosenttia. Kansalaisopisto tavoittaa edelleen kuitenkin suuren joukon asiakkaita, mutta kokonaisasiakasmäärän laskua voi selittää se, että yksittäiset asiakkaat ovat saattaneet osallistua aiempaa harvemmille kursseille. Asiakasmäärän laskuun vaikuttaa osaltaan myös kurssien määrän ja siten myös kokonaistuntimäärän lasku, josta enemmän kappaleissa 3.2-3.3.

Tavoitteiden mukaisella tasolla ovat pysyneet opetuksen hinta, tilojen käyttöaste ilta-aikaan sekä tuntiopettajien määrä. Opetuksen hintataso nousi lukuvuotena 2024–2025, mutta lukuvuonna 2025–2026 se on pysynyt samana ja säilynyt siten edelleen saavutettavana, joka tukee kansalaisopiston strategista päämäärää opintojen säilymisestä saavutettavana. **Tuntiopettajien määrä on pysynyt tavoitetasossa**, vaikka se on hieman vähentynyt edellisistä lukuvuosista. Kansalaisopiston monipuolisen toiminnan varmistaa tuntiopettajien runsas määrä ja se myös auttaa jakamaan opetuskuormaa tasaisesti vähentäen kuormaa yksittäisiltä opettajilta. Runsaalla tuntiopettajan määrällä taataan myös laaja ja monipuolinen kurssitarjonta.

Tavoitetason yläpuolella ovat edelleen asiakaspalautteiden yleisarvosana sekä tilojen käyttöaste päiväsaikaan. Asiakaspalautteiden yleisarvosana on pysynyt tavoitetasossa ja lukuvuoden aikana palautteita kerättiin **3 085 kappaletta**, joka on hiukan enemmän kuin lukuvuonna 2024–2025 (2 908). Asiakaspalautteiden painotettu keskiarvo **4,62 / 5** ja sen pysyminen tavoitetason yläpuolella kertoo siitä, että kansalaisopiston **opiskelijat ovat erittäin tyytyväisiä opiston toimintaan ja opetukseen sekä saamaansa kokemukseen kansalaisopistolla. Kansalaisopiston toiminta koettiin edelleen merkitykselliseksi hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja jaksamisen kannalta**. Kehittämistoiveissa nousivat esiin pidemmät kurssit, jatkokurssien tarjoaminen sekä kurssitarjonnan lisääminen kantakaupungin ulkopuolelle. Tarkempi tiivistelmä asiakaspalautteista löytyy liitteestä 3.

Saavutettavuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi kansalaisopisto on tarjonnut useita alennus- ja tukimuotoja niiden opiskelijoiden saavuttamiseksi, jotka ovat vaikeasti tavoitettavissa ja jotka hyötyisivät eniten kansalaisopiston tarjoamaan toimintaan osallistumisesta (Kuvio 2).

Seinäjoen kansalaisopistossa opiskeli lukuvuonna 2025–2026:

455	**62**	**165**	**141**	**119**
asiakasta **Opintoseteli-avustuksella (OPH)**	asiakasta **Uuden kaupunkilaisen alennuksella**	asiakasta **Kaikukortilla**	asiakasta **Työttömien opintosetelillä**	asiakasta **Sisaralennuksella**

Kuvio 2. Erilaiset alennus- ja tukimuodot opiskelijoille saavutettavuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi.

3.2 Itsensä kehittämisen mahdollistaminen

Itsensä kehittämisen mahdollistamisen mittarit seuraavat **miten kansalaisopisto on pystynyt tukemaan yksilöiden elinikäistä oppimista ja oman osaamisen kehittämistä**. Mittareilla tarkastellaan muun muassa kurssitarjonnan laajuutta ja monipuolisuutta, opiskelijoiden osallistumista sekä henkilöstön osaamisen kehittämistä.

MITTARI	TAVOITETASO	NYKYTILA 2025–2026	LUKUVUOSI 2024–2025	ARVIO SUHTEESSA TAVOITETASOON
Ainealueiden määrää toteutuneiden tuntien / suunniteltujen tuntien mukaan	Säilyy 70 eri ainealuetta (suunnitelluissa)	63/70	67/72	●
Osastojen kurssimäärä (toteutuneet / suunnitellut)	Alueellinen kattavuus säilyy suunniteltujen tuntien osalta: Seinäjoki 910 Peräseinäjoki 45 Nurmo 50 Ylistaro 45 Luennot ja tapahtumat 25 Verkkokurssit 25	Seinäjoki 589/777 Peräseinäjoki 33/35 Nurmo 38/45 Ylistaro 31/38 Luennot ja tapahtumat 11/22 Verkkokurssit 16/22	Seinäjoki 727/908 Peräseinäjoki 33/35 Nurmo 42/46 Ylistaro 38/40 Luennot ja tapahtumat 27/34 Verkkokurssit 19/26	▼ ▼ ▼ ▼ ● ●
Opintopistekurssien määrä (toteutuneet / suunnitellut)	Kasvaa 5 % strategiakauden aikana	6 / 9 Lasku 25% ed. vuoteen	7 / 12 Kasvu 200 % ed. vuoteen	▲
Koski-siirrot	5 siirtoa vuodessa	13 siirtoa	17 siirtoa	▲
Henkilöstön kouluttautuminen	Vähintään 2 pv / hlö / vuosi	3,38 päivää/hlö	4,8 päivää/hlö	▲
Uusien kurssien osuus	Vähintään 5 % tarjonnasta	76/954 7,9 %	113/1095 10,3 %	▲
Opiskelijoiden läsnäolo. Sisältää kaikki toteutuneet kurssit	55 % täyttöaste osallistujilla toteutuneista kerroista kaikista kursseista	47.8%	48.2%	▼

Taulukko 2. Itsensä kehittämisen mahdollistamisen mittarit.

Taulukossa esitetyt luvut osoittavat, että **Seinäjoen kansalaisopisto tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet itsensä kehittämiseen ja tukee opiskelijoiden ja henkilöstön jatkuvaa oppimista**. Ainealueiden määrä suhteessa suunniteltuihin tunteihin on tavoitetasossa ja siten tarjoaa monipuolisen kurssitarjonnan. Opintopistekurssien määrä on hiukan laskenut viime lukuvuodesta, mutta on pysynyt edelleen tavoitetasoa korkeammalla ja opintopistekursseihin liittyviä koskisiirtoja on tehty tavoitetasoa enemmän. Koskisiirroilla tarkoitetaan tietojen siirtämistä oppilaitoksen kurssihallintajärjestelmästä Opetushallituksen kansalliseen KOSKI-palveluun. Siirtojen määrän tavoitetason ylittäminen kertoo itsensä kehittämisen monipuolisista mahdollisuuksista, joita asiakkaat haluavat hyödyntää.

Osastojen kurssimäärissä on havaittavissa tavoitetasoon verrattuna laskua, jota selittää aiempina vuosina tapahtunut tuntimäärien pienentäminen taloudellisen sopeuttamisen myötä, valtionosuusjärjestelmän muutoksiin varautuminen sekä keväällä 2025 kurssien minimiosallistujamäärien nostaminen ja kurssihintojen tarkastaminen. Nurmossa, Ylistarossa ja Peräseinäjoella tarjottujen kurssien määrä on pysynyt lähes samana kahtena viime lukuvuotena, vaikka ne ovatkin hiukan tavoitetasoa alempana. Saavutettavuuden vuoksi on tärkeää säilyttää kurssitarjonta laajasti ympäri Seinäjoen aluetta.

Opiskelijoiden läsnäolo on laskenut hiukan edelliseen lukuvuoteen verrattuna ja on edelleen tavoitetasoa alempana. Läsnäolon tarkastelua heikentää se, että suurelta osalta kursseja puuttuu sähköiset päiväkirjamerkinnät osallistujien läsnäolotiedoista, koska tiedot on palautettu paperisena tai kyseessä on ollut tapahtuma ilman nimettyjä osallistujia. Lukua voidaan pitää kuitenkin vertailukelpoisena toimenpideohjelman aikana (2025–2030), kun otetaan huomioon nämä puuttuvat tiedot.

Opiskelijamääriltään suurimmat ainealueet 2025–2026

Kaikkien ainealueiden opiskelijamäärät näet tarkemmin liitteen 4 kuviosta ja taulukosta.

1. Liikunta (37,2% asiakkaista)
2. Kielet ja maahanmuuttajille suunnatut kurssit (11,2% asiakkaista)
3. Musiikki (10,5% asiakkaista)
4. Tanssi (10,4% asiakkaista)
5. Kädentaidot ja muotoilu (9,7% asiakkaista)
6. Taiteen perusopetus (5,4% asiakkaista)
7. Pätevöittävät ja muu koulutus (3,3% asiakkaista)
8. Muut ainealueet (12,4% asiakkaista)

3.3 Valtakunnallinen ja kansainvälinen merkittävyys

Tässä osiossa tarkastellaan, miten Seinäjoen kansalaisopisto on vahvistanut asemaansa vapaan sivistystyön kentällä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Mittarit kuvaavat muun muassa Erasmus-liikkuvuuksia, julkaisutoimintaa, hankkeita ja kansainvälisiä vierailuja Seinäjoen kansalaisopistolla. Näiden avulla opisto tuo esiin osaamistaan ja kehittämistään, rakentaa uusia yhteistyösuhteita ja toimii aktiivisesti osana kansainvälistä oppimisyhteisöä.

MITTARI	TAVOITETASO	NYKYTILA 2025—2026	LUKUVUOSI 2024—2025	ARVIO SUHTEESSA TAVOITETASOON
Tuntimäärä (toteutunut)	Säilyy tai kasvaa	29 137	33 232	▼
Julkaisut, esitykset, media	Vähintään 3 näkyvyyttä / vuosi	Lehtiartikkelit: 7	Lehtiartikkelit: 6 Radio: 1	▲
Hankkeiden lukumäärä	3-4 hanketta käynnissä samaan aikaan	3 hanketta 5 yhteistyöhanketta	6 hanketta 3 yhteistyöhanketta	▲
Erasmus-vaihdot (opiskelijat)	Vähintään 10 vaihtoon lähtijää / vuosi	13	25	▲
Erasmus-vaihdot (henkilöstö)	Vähintään 5 vaihtoon lähtijää / vuosi	16	16	▲
Vierailijat ulkomailta	Vähintään 1 vierailija / vuosi	10	17	▲

Taulukko 3. Valtakunnallisen ja kansainvälisen merkittävyyden mittarit

Kansalaisopiston valtakunnallista ja kansainvälisyyttä mittaavat luvut ovat lähes kaikki tavoitetason yläpuolella. Erasmus-akkreditointi on mahdollistanut opiskelijoiden liikkuvuudet, jotka tarjoavat vaihtoon lähtijöille kansainvälisiä oppimiskokemuksia sekä mahdollisuuden omien taitojen kehittämiseen kielitaidon ohella. Kansalaisopiston toimenpideohjelman alkuvaiheessa otimme ensimmäisiä varovaisia askelia kohti laajempaa kansainvälisyyttä, jonka vuoksi asetetut mittarit ja tavoitetasot ovat alhaisia verrattuna toteumaan.

Erasmus-vaihdot ovat tukeneet henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista niin päätoimisilla kuin tuntiopettajilla. Henkilöstön aktiivinen osallistuminen Erasmus-vaihtoihin tukee myös osaamisen kehittämistä, uusien käytäntöjen omaksumista ja kansainvälisten verkostojen rakentamista. Kansalaisopiston muussa hanketoiminnassa on myös tavoitteena laajentaa yhteistyötä vähitellen kansainvälisiin verkostoihin.

> **"Olen kiitollinen ihan kaikesta opetuksesta ja Erasmus matka kaikkineen oli aivan mahtava kokemus, vieläkin prosessoin kaikkea uutta oppimaani ja kokemaani."**
> — Poimintoja asiakaspalautteista

Lukuvuoden 2024–2025 80-vuotisjuhlavuoden runsaan julkisuuden jälkeen **opiston näkyvyys on pysynyt tavoitetason yläpuolella** ja lukuvuonna 2025–2026 näkyvyyksien kokonaislukumäärä on pysynyt samana kuin lukuvuonna 2024-2025. Medianäkyvyys vahvistaa kansalaisopiston tunnettuutta ja vahvistaa opiston asemaa osana paikallista kulttuuri- ja opetuskenttää. Lehtiartikkeleita on kirjoitettu esimerkiksi kurssi-ilmoittautumisen alkamisesta, hanketoiminnasta sekä kurssimaksujen ja kurssiosallistujaminimin määristä. Lisäksi kesäleirien poisjääminen kurssitarjonnasta oli erään artikkelin aiheena.

Lukuvuonna 2025–2026 järjestettiin hieman vähemmän tapahtumia verrattuna edelliseen lukuvuoteen. Perinteeksi muodostunut Lasten ja nuorten joulurauhan julistus järjestettiin jo kuudetta kertaa Tammikampuksella. Seinäjoella järjestettiin kesällä 2026 Kansalaisopistojen liiton liittokokous, johon Seinäjoen Kansalaisopisto järjesti iltatilaisuuden, jossa osallistujat pääsivät tutustumaan kansalaisopiston tiloihin ja verkostoitumaan muiden osallistujien kanssa.

Hankkeiden määrä on pysynyt tavoitetasossa omien hankkeiden osalta ja lukuvuonna 2025–2026 yhteistyöhankkeita oli käynnissä enemmän kuin omia hankkeita. Kansalaisopiston omat hankkeet liittyivät vahvasti opiston perustehtävään ja toimenpideohjelmamme strategisiin päämääriin ja kehittämisohjelmiin, joita ovat: **ohjaava opisto, kansainvälisen merkittävyyden lisääminen** sekä **monipuolinen itsensä kehittämisen**. Yhteistyöhankkeiden tavoitteena on lisätä niin ikäihmisten kuin nuorten aikuisten osallisuutta ja aktiivisuutta erilaisten yhteistyötahojen kanssa. Tarkempi listaus lukuvuoden kaikista hankkeista sivulla 12.

Omat hankkeet	Hanke alkoi	Hanke päättyi	Rahoitus	Tavoite	Kohderyhmä
Erasmus+ akkreditointi	Kevät 2024	Syksy 2027	Erasmus, EU koordinoidaan opetus-hallituksen kautta	Vahvistaa opiston kansainvälistymistä ja mahdollistaa myös opiskelijaliikkuvuudet.	Päätoiminen henkilöstö, tuntiopettajat ja asiakkaat. Liikkuvuudet suunnitellaan lukuvuosittain tukemaan kehittämissuunnitelmaa.
Toiminnallisia työkaluja kielten oppimiseen kansalaisopistoissa	Kesä 2025	Kesä 2027	OPH	Kehittää Seinäjoen kansalaisopiston suomen kielen opetusta kokeilemalla erilaisia menetelmiä, jotka tukevat erityisesti suullisen kielitaidon kehittymistä ja opettajien ammatillista osaamista.	Eri tasoiset suomen kielen ja perustaitojen opiskelijat.
Ohjauksen polut kansalaisopistoissa	Syksy 2025	Kevät 2027	Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)	Laatia esiselvitysraportti, joka sisältää vähintään kolme ohjausmallia, joista jokainen on suunnattu omalle kohderyhmälleen: +55-vuotiaille, maahan muuttaneille ja heikossa työmarkkina-asemassa oleville. Ohjausmallit kattavat koko ohjauksen polun, joka ulottuu ohjautumisesta toimintaan, toiminnan sisäisestä ohjauksesta sekä jatkopolutuksesta. Mallit laaditaan E-P:n ja alueen ulkopuolisille kansalaisopistoille tehtyjen kyselyiden pohjalta.	Seinäjoen kansalaisopistossa ohjausta antavat, suunnittelevat ja kehittävät henkilöt.

Yhteistyö-hankkeet	Hanke alkoi	Hanke päättyi	Rahoitus	Tavoite	Kohderyhmä
Kulttuurihyvinvointia kansalaisopistosta	2021	2026	Taike	Seinäjoen kansalaisopisto on rakentamassa valtakunnallisen kulttuurihyvinvointityön välittäjätoimintamallia yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa.	Kaikki.
KAPPAS KAPOSTA Toteuttajat: Kuopion, Auralan ja Seinäjoen kansalaisopisto	Syksy 2024	Syksy 2026	OPH	Luodaan toimintamalli, jossa kohderyhmänä olevat nuoret vahvistavat perustaitojaan ja voimaantuvat.	Nuoret aikuiset (18-35v.)
PELSU - Nuorten aikuisten pelastus-suunnitelma: Pelikehitys-teemainen nuorisotyö Etelä-Pohjanmaalla Toteuttajat: Seinäjoen kansalaisopisto, SeAMK ja Tampereen yliopisto	Syksy 2025	Syksy 2027	Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)	Kohentaa ja tukea syrjäytyneiden tai syrjäytymisriskissä olevien nuorten aikuisten arjen hyvinvointia. Hankkeessa vahvistetaan osallistujien digitaalista luovuutta ja osaamista ja lisätään nuorten kanssa töitä tekevien ammattilaisten valmiuksia hyödyntää peliteemaa nuorten työllisyys-ja koulutuspolkujen tukemisessa.	18-29 vuotiaat nuoret aikuiset, joilla on haasteita koulutus- ja työelämäpolulla.
Askelet aktiivisuuteen ja osallisuuteen - ikäihmisten toimintakyvyn edistäminen ryhmätoiminnoissa Toteuttajat: SEAMK, Seinäjoen kansalaisopisto	Kevät 2026	Syksy 2028	Suomi liikkeelle -ohjelma osana Terveyden edistämisen määrärahaa	Tukea iäkkäiden hyvinvointia ja terveyttä lisäämällä ja uudistamalla toimintakykyä tukevaa ryhmämuotoista toimintaa. Hankkeessa kehitetään aktiivisuutta ja osallisuutta edistävää ryhmätoiminnan palvelupolkua, jossa erityinen huomio kohdennetaan kaatumisen ehkäisyyn sekä osallisuuden näkökulmaan liikunnan ryhmätoiminnoissa.	Kotona asuvat ikääntyneet, joilla on suurentunut riski toiminnanvajauksille ja palvelutarpeen kasvulle. Heillä on ollut kontakti hyvinvointialueen sotekeskuksen tai asiakasohjauksen fysioterapiaan.
Hyvä suomen kieli - parempi työ ja mieli 2 Toteuttajat: Etelä-Pohjanmaan opisto, Seinäjoen kansalaisopisto	Kevät 2026	Syksy 2027	OPH (opintoseteli-avustus)	Luoda polku Etelä-Pohjanmaan opistolta alkeistasolta alkavista ja A2.2-tasolle päättyvistä opinnoista Seinäjoen kansalaisopistolle A2.2 tasolta alkaviin B1.1-tason saavuttaviin opintoihin. Tarjota kohderyhmälle opintoja B1.1-tasolle asti ja vahvistaa näin osallistujien työllistymismahdollisuuksia.	Maahanmuuttajanaiset, joilla ei oikeutta kotoutusmiohjelmaan.

Taulukko 4. Seinäjoen kansalaisopiston hankkeet 2025-2026.

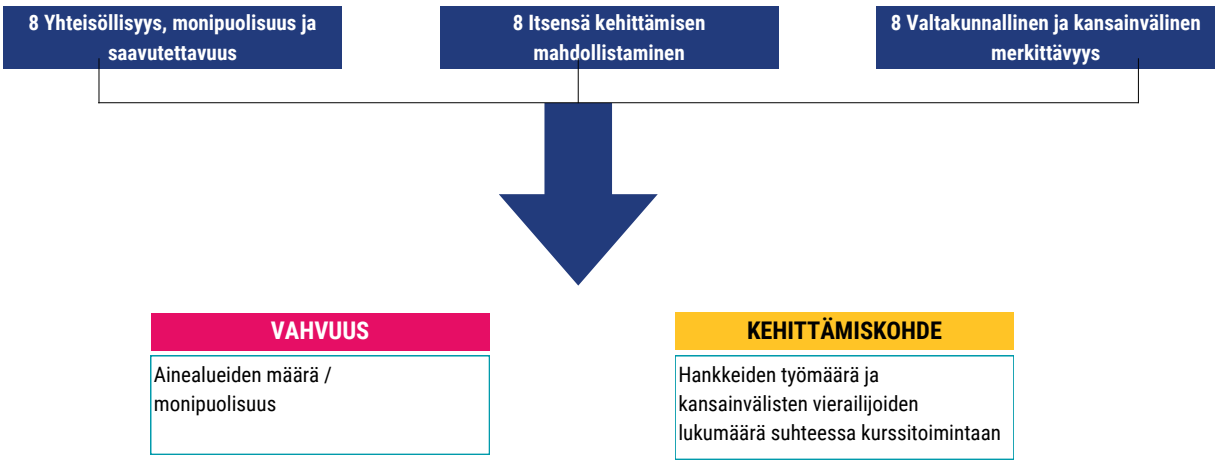
4 CAF-itsearviointi lukuvuonna 2025–2026

Uudistetun CAF-itsearviointiprosessin toisena lukuvuotena arvioinnin kohteina olivat **yhteiskuntavastuutulokset**.

Raportin tulosten perusteella arviointityöryhmä valitsi yhden kehittämiskohteen ja yhden vahvuuden (Kuvio 3). Näiden pohjalta CAF-taustatiimi laati kehittämissuunnitelman yhdessä kansalaisopiston johdon kanssa. Kehittämissuunnitelmassa kuvattujen toimenpiteiden toteutumista seurataan lukuvuonna 2026–2027 aikana. Toimenpiteet **kytketään kuukausittaisiin henkilöstöpalavereihin**, jotta toimenpiteet ovat osa jatkuvaa kehittämistä ja henkilöstön normaalia arkea.

CAF-itsearvioinnin vaiheet lukuvuositasolla

- Arviointikohteiden ja taustamateriaalin valmistelu.
- Arviointityöryhmän koostaminen, edustus kaikilta työaloilta (päätoiminen henkilöstö).
- Perehdytys arviointikohteisiin, taustamateriaaliin ja arvioinnin tekemiseen.
- Arviointityöryhmä tekee itsenäisesti arvioinnin arviointikohteista taustamateriaalin avulla.
- Arviointityöryhmä muodostaa tekemiensä arviointien pohjalta CAF-taustatiimin muodostaman raportin perusteella yhdessä konsensuksen vahvuuksista ja kehittämiskohteista.
- Johto ja opetuspalveluiden johtoryhmä priorisoivat ehdotetuista kehittämiskohteista ja vahvuuksista kehittämiskohteet ja vahvuudet, mikäli näitä on enemmän kuin yksi kumpaakin.

Kuvio 3. Arviointityöryhmän muodostamat vahvuus ja kehittämiskohde.

5 Kansainvälistyvä kansalaisopisto

Kansalaisopisto on edistänyt kuluneena lukuvuonna monipuolisia itsensä kehittämisen, oppimisen ja yhteisöllisen harrastamisen mahdollisuuksia. Kappaleissa 3.1-3.3 esitetyt strategiset päämäärät ja niiden toteutumista kuvaavat mittarit osoittavat, että **Seinäjoen kansalaisopisto onnistui kuluneena lukuvuonna kokonaisuutena hyvin**, vaikka osa määrällisten mittareiden asettamista tavoitteista jäi saavuttamatta. Laaja ainealueiden määrä, uudistuva kurssitarjonta, erilaiset alennus- ja tukimuodot kurssimaksuihin sekä päivä-, ilta- ja verkko-opetuksen yhdistelmä ovat tukeneet toimintamme saavutettavuutta ja monipuolisuutta. Yhteisöllisyyttä ovat vahvistaneet kansalaisopiston ryhmissä syntyneet kohtaamiset, joista kertovat saamamme palautteet opiskelijoilta (Liite 3). Valtakunnallinen ja kansainvälinen merkittävyys vahvistui hankkeiden, Erasmus-liikkuvuuksien ja kansainvälisten vierailujen osalta.

Tämä raportti osoittaa sen, että **Seinäjoen kansalaisopisto tarjoaa monipuolisen ja saavutettavan yhteisön, jossa jokaisella on tilaa ja mahdollisuuksia oppia uutta ja kehittää itseään**. Kohtaamiset muiden opiskelijoiden ja tuntiopettajiemme kanssa luovat merkityksellisiä yhteyksiä, jotka luovat kannustavan ja innostavan ilmapiirin hyvinvoinnin edistämiselle ja elinikäiselle oppimiselle.

Lukuvuoden 2026–2027 teema **Ovet auki maailmaan - kansainvälistyvä kansalaisopisto** ohjaa meidät tarkastelemaan kansainvälisiä teemoja tarkemmin. Lukuvuoden aikana tarkastelemme, miten kansainvälisyys näyttäytyy opiston arjessa, millaisia kansainvälisiä verkostoja kansalaisopistolla on ja millaiseksi opiston kansainvälinen merkittävyys vapaan sivistystyön toimijana on rakentunut.

Tämän raportin myötä haluamme kiittää opiskelijoitamme, henkilöstöämme sekä yhteistyökumppaneita, joiden panoksen ansiosta Seinäjoen kansalaisopisto on uudistuva kohtaamispaikka.

> **"This course was really helpful in adapting to the culture. The teaching was excellent and soo much interactive. I appreciate the activities arranged by the community college. It brings up some activities for the new comers in Finland."**
>
> — Poimintoja asiakaspalautteista

Liite 1

Seinäjoen kansalaisopiston toimenpideohjelma 2025–2030

VISIO: KAIKKIEN KANSALAISOPISTO

MISSIO: TILAA TEKEMISELLE

Olemme kulttuurin ja perinteen säilyttäjä ja edistäjä Seinäjoen alueella.	Tarjoamme monipuolista luovaa tekemistä eri elämäntilanteiden tarpeisiin.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

Yhteisöllinen, monipuolinen ja saavutettava.	Mahdollistaa itsensä kehittämisen tavoitteellisten tai vapaampien opintojen kautta.	Valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävä toimija vapaan sivistystyön kentällä.

KEHITTÄMISOHJELMAT

Pedagoginen kehittäminen	Kestävä kansalaisopisto	Imagon ja merkityksen korostaminen paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti	Ohjaava opisto

ARVOT

Aktiivinen kansalaisuus	Yhteisöllisyys	Elinikäinen oppiminen	Monialaisuus	Perinteet ja tulevaisuus

Seinäjoen kansalaisopisto

Liite 2

Laki vapaasta sivistystyöstä:

Laki vapaasta sivistystyöstä 1§ (1765/2009) määrittelee kansalaisopiston **toiminnan tarkoituksen**:

“Vapaan sivistystyön tarkoituksen on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.”

Laki vapaasta sivistystyöstä 7§ (1765/2009) määrittää kansalaisopiston **tehtävän**:

“Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat kansalaisopistot, kansanopistot, kesäyliopistot, liikunnan koulutuskeskukset ja opintokeskukset. Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiselle.”

Laki vapaasta sivistystyöstä 7§ (1300/2013) antaa perustelut tälle asiakirjalle ja **koulutuksen arvioinnille** yleisemminkin:

“Arvioinnin tarkoituksena on tukea vapaan sivistystyön kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Oppilaitoksen tulee arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksesta säädetään Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetussa laissa (1295/2013). Arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa.”

Liite 3

Opiskelijapalautteiden tiivistelmä 2025–2026

Palautteet koostuivat **taiteen perusopetuksen kyselystä, lasten ja nuorten kyselystä sekä yleisestä kurssipalautekyselystä.** Vastauksia saatiin yhteensä **3085**, mikä on noin **30 %** kaikista asiakkaista. Asiakastyytyväisyys kansalaisopistokokemukseen oli kokonaisarvosanaltaan **4,62 / 5**, mikä kertoo **erittäin korkeasta tyytyväisyydestä kansalaisopiston toimintaan.**

Mitä olet saanut kurssilta tai kansalaisopiston toiminnasta?/Miten osallistuminen kansalaisopiston toimintaan on vaikuttanut sinuun?

Liitekuvio 3A. Mitä olet saanut kurssilta tai kansalaisopiston toiminnasta?/Miten osallistuminen kansalaisopiston toimintaan on vaikuttanut sinuun? 10 eri väittämän keskiarvo arvosanoista 1-5 (1 täysin eri mieltä, 2 jokseenkin eri mieltä, 3 en samaa enkä eri mieltä, 4 jokseenkin samaa mieltä, 5 täysin samaa mieltä, 0 en osaa sanoa).

Kansalaisopisto koetaan yhteisöllisenä uusien taitojen ja uuden tiedon oppimisen paikkana. Kurssit tuovat iloa, hyvinvointia ja jaksamista arkeen ja palautteissa korostuu opettajien osaaminen, innostava ja välittävä ote sekä osallistujien korkea arvostus opettajia kohtaan - jopa 19 % kaikista palautteista mainittiin tyytyväisyys kurssin opettajaa kohtaan.

Kehittämistoiveissa korostuivat **kurssien pidentäminen**, **jatkokurssien tarjoaminen** sekä **kurssihintojen pitäminen nykyisen tasolla**. Lisäksi toivottiin **lisää kurssitarjontaa kantakaupungin ulkopuolelle**. Yleisimpiä syitä kurssien keskeyttämiseen olivat **aikataulut**, **muutokset kurssien aikatauluissa** tai **tilassa**, **päällekkäisyydet** ja **epäonnistunut viestintä kurssista**. Joissakin tapauksissa mainittiin myös motivaation lasku esimerkiksi opettajan vaihtumisen vuoksi.

Liitekuvio 3B. Mitä osallistujat jäivät kaipaamaan kursseilta? Prosenttiosuus kaikista maininnoista.

Yhteenveto:

Kokonaisuutena palautteet osoittavat, että **asiakkaat ovat erittäin tyytyväisiä** ja **arvostavat kansalaisopiston toimintaa**. Kurssit vahvistavat **uuden oppimista**, **hyvinvointia** ja **yhteisöllisyyttä**. Palautteet tarjoavat arvokasta tietoa kurssien keston, sisältöjen, opetuksen ja ohjauksen sekä käytännön järjestelyjen kehittämiseen.

> **"Hyvää oli kun kurssi paikka oli lähellä, ja saa syrjäkylienkin ihmiset osallistua toimintaan."**
> — Poimintoja asiakaspalautteista

Liite 4

Opiskelijamääriltään suurimmat ainealueet:

Pääluokka	Opiskelijamäärä
Liikunta	3 829 (37,2 %)
Kielet ja maahanmuuttajille suunnatut kurssit	1 146 (11,1 %)
Musiikki	1 082 (10,5 %)
Tanssi	1 072 (10,4 %)
Käden taidot ja muotoilu	994 (9,6 %)
Kuvataiteet ja kuvallinen ilmaisu	573 (5,5 %)
Taiteen perusopetus	549 (5,3 %)
Pätevöittävä ja muu koulutus	323 (3,1 %)
Ruoka, puutarha ja luonto	209 (2,0 %)
Teatteri ja ilmaisu	133 (1,2 %)
Terveys ja kauneus	124 (1,2 %)
Historia	68 (0,6 %)
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	45 (0,4 %)
Kasvatus	14 (0,1 %)
Ei valittu	0

SEINÄJOEN KANSALAISOPISTO

Kalevankatu 33, Seinäjoki
seinajoki.fi/kansalaisopisto
kansalaisopisto@opetus.seinajoki.fi